

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 ianuarie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Liliana Catan,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017 în cauza penală în privința lui

Malenchi Constantin xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 16.12.2015 - 23.08.2017;

2. Instanța de apel: 15.09.2017 - 04.12.2017;

3. Instanța de recurs: 05.12.2017 - 10.01.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 23 august 2017, Malenchi Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 5 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la Malenchi Constantin în beneficiul părții vătămate Scripnic Gavril a prejudiciului material în sumă de 15000 lei.

Totodată, s-a respins solicitarea cu privire la restituirea cheltuielilor judiciare ce țin de efectuarea expertizei medico-legale.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Malenchi Constantin, la 17 septembrie 2015, în jurul orelor 21.00-22.00, conducând motocicleta de model „xxxxx”, cu n/î xxxxxxxxx, care nu-i aparține cu drept de proprietate, pe drumul public din s. Cobîlea, r-nul Șoldănești, în apropierea gospodăriei lui Prisacari Iurie, fiind în stare de ebrietate, fără a dispune de permis valabil de conducere, încălcând prevederile pct.3, 9, 10 subpctul (1) lit.b) și (2) lit.a), b), c), 11 lit.a), c), 14 lit.a), 34 subpctul (3) lit. a), pct.45 subpctul (1) lit.a), b), c), d) și (2), pct.47 lit.a), 122 subpctul (3) lit.b), 123, 124 lit.d) din Regulamentul circulației rutiere, nu a manifestat prudență sporită la conducerea mijlocului de transport, nu a adaptat viteza la condițiile rutiere, nu a luat în considerație condițiile rutiere și fără a lua măsurile necesare pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, fiind în stare de ebrietate, nu s-a isprăvit cu conducerea motocicletei și ca consecință a tamponat pietonul Scripnic Gavril, care se deplasa regulamentar, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală

nr.262/D din 06.11.2015, vătămare corporală gravă, sub formă de traumă închisă a abdomenului cu lezarea intestinului subțire, fractura deschisă a ambelor oase gamba stîngă, excoriații pe abdomen.

3. Împotriva sentinței au declarat apel:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și încasării cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 57 lei în beneficiul statului, invocând că pedeapsa stabilită de prima instanță nu este echitabilă, care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului, din motiv că acesta a comis infracțiunea în stare de ebrietate, nu și-a recunoscut vina, nu s-a căit sincer de cele comise, nu a recuperat prejudiciul cauzat și a admis o încălcare gravă a prevederilor Regulamentului circulației rutiere, nefiind prezente date prin care s-ar fi dedus ca pedeapsa închisorii să fie suspendată condiționat pe un termen de probațiune; - instanța nu a reținut prevederile art.227 alin.(1), 229 Cod de procedură penală și eronat a respins cererea privind compensarea cheltuielilor judiciare, care urmează a fi încasate din contul inculpatului;

- avocatul I.Ciofu în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că inculpatul nu a săvârșit fapta de care a fost recunoscut vinovat, deoarece din probele administrate la caz nu rezultă că anume C.Malenchi ar fi fost la ghidonul motocicletei în timpul producerii accidentului rutier, fapt care se deduce și din declarațiile primare ale părții vătămate, care a declarat că nu a observat cine se afla la ghidonul motocicletei; - schema producerii accidentului rutier și procesul-verbal de cercetare la fața locului nu au fost întocmite la locul săvârșirii infracțiunii, iar organul de urmărire penală s-a limitat doar la interogarea unor persoane, cărora nu le erau cunoscute circumstanțele cazului; - pedeapsa stabilită inculpatului este una prea dură, reținând faptul că infracțiunea face parte din categoria celor comise din imprudență și incorect s-a admis acțiunea civilă a părții vătămate, pe cînd acesta nu a înaintat-o în cadrul procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de procuror și avocatul I.Ciofu în numele inculpatului C.Malenchi.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Consecvent, instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile părții vătămate G.Scripnic, a martorilor L.Cemîrtan, T.Malenchi, N.Prisăcari-Jelavsci, Iu.Prisăcari, L.Gaina, T.Stroja și actele cauzei - raportul agentului constator din 18.09.2015, înștiințarea telefonică a medicului de serviciu a Spitalului r-nului Șoldănești din 17.09.2015, procesele-verbale de constatare a

faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică din 18.09.2015, cu privire la contravenție din 18.09.2015, de cercetare la fața locului din 17.09.2015, de examinare a obiectelor din 22.10.2015, rapoartele de constatare și expertiză medico-legală nr.178/D din 07.09.2015 și 262/D din 06.11.2015, certificatul de înmatriculare pe numele lui T.Tîltu, din analiza cărora se reține că anume inculpatul se face vinovat de încălcarea regulilor de securitate a circulației a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat vătămarea gravă a sănătății, săvârșite în stare de ebrietate.

Totodată, instanța de apel, rezumând materialul probator administrat pe caz, a conchis că prin acesta se combat argumentele părții apărării cu privire la nevinovăția inculpatului de fapta incriminată, iar declarațiile inculpatului, precum că nu s-ar fi aflat la ghidonul motocicletei și că aceasta i-ar fi fost sustrasă, constituie o metodă aleasă de către acesta pentru a evita răspunderea penală pentru fapta comisă.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a reținut că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.61, 75, 76, 77 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor grave, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv la locul de trai, are la întreținere un copil minor, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, precum și de pericolul social al faptei și consecințele acțiunilor inculpatului, stabilindu-i o pedeapsă echitabilă, în măsură să-și atingă scopul de corectare și reeducare al acestuia.

Pe motivele expuse supra, instanța de apel a respins argumentul procurorului, că în privința inculpatului urmează a fi aplicată o pedeapsă cu închisoarea, pe motiv că aceasta nu va fi proporțională în raport cu circumstanțele constatate, comiterii infracțiunii și urmările prejudiciabile.

La fel, lipsit de temei a considerat instanța de apel și argumentul acuzării, că în privința inculpatului urmează a fi excluse dispozițiile art.90 Cod penal, deoarece reieșind din gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpat, din conduita acestuia înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea ei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc persoana, inclusiv și de repercusiunile acesteia pentru familia victimei și pentru întreaga societate, a considerat că oportun și corect au fost aplicare în privința acestuia dispozițiile art.90 Cod penal, pedeapsă ce este rațională și proporțională acțiunilor comise.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în partea ce ține de pedeapsa aplicată, considerând-o prea blândă și de neîncasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legală în cauza penală, referindu-se repetat la aceleași motive expuse în pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, partea acuzării invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care

stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, ori instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând aceste temeuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel, care a menținut soluția primei instanțe referitor la suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea aplicată lui C.Malenchi pe termen de probă.

Colegiul penal consideră neîntemeiat motivul recurentului, precum că atât instanța de apel, cât și prima instanță incorect au individualizat pedeapsa și greșit au aplicat prevederile art.90 Cod penal în privința inculpatului.

La acest capitol Colegiul remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Sanțiunea art.264 alin.(4) Cod penal, în baza căruia C.Malenchi a fost declarat vinovat, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de la 4 la 8 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 la 5 ani.

Lui C.Malenchi i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.264 alin.(4) Cod penal de 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 5 ani, iar în baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 5 ani.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și *de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență*, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Conform părții descriptive a deciziei, instanța de apel a menționat că, la aplicarea pedepsei, prima instanță a ținut cont de gradul pericolului social al infracțiunii săvârșite, de circumstanțele atenuante prezente în cauză, precum și de persoana inculpatului. În continuare, instanța a considerat că corect prima instanță a reținut ca circumstanțe atenuante în seama inculpatului că acesta se caracteristica pozitiv la locul de trai și că are la întreținere un copil minor. Astfel, instanța a conchis că corect prima instanță a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea

inculpatului poate fi obținută prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii, fiind stabilită în termen de pînă la 7 ani.

Prin urmare, la stabilirea pedepsei inculpatului au fost respectate prevederile legii, iar în atare situație, careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 7 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvîrșirii unei infracțiuni de categorie gravă.

Colegiul conchide că concluzia instanțelor corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii. Deci, analizînd materialele cauzei și hotărîrea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărîrii judecătorești contestate.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76, 77, 90 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Totodată, Colegiul penal reține că în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvîrșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvîrșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, la individualizarea pedepsei inculpatului C.Malenchi, a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus, stabilindu-i inculpatului pedeapsa închisorii aproape de maximul pedepsei prevăzute de sancțiunea normei penale, inclusiv și maximul celei complementare.

Mai mult, instanța de recurs atestă că, pedeapsa penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, de care instanțele la fel, urmează să țină cont la stabilirea pedepsei. Excluderea pedepsei retributive înseamnă că aceasta nu trebuie privită ca „prețul”, pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă. Norma juridică trebuie să prevadă pedeapsa, care trebuie să reflecte

un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei. Pentru realizarea dreptății, echilibrul trebuie să existe între aceste elemente și consecințele suportate de persoana condamnată, care nu trebuie să sufere o nedreptate, nici victima să nu fie nemulțumită de pedeapsa aplicată făptașului. Prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, se urmărește ca victima și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății.

În sensul respectiv, Colegiul va enunța că prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni ca scop al pedepsei se realizează și prin aplicarea pedepselor complementare.

Pedepsele complementare sunt menite să completeze represiunea instituită prin pedeapsa principală. Ca sancțiune penală și pedepsele complementare îndeplinesc alături de pedepsele principale funcții de constrângere, de reeducare și de exemplaritate. Astfel, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni ca scop al pedepsei se realizează și prin aplicarea pedepselor complementare, acestea sunt restrictive de drepturi, constând în interzicerea unor drepturi pe o perioadă determinată. După cum rezultă din hotărârile judecătorești, pe lângă pedeapsa principală, inculpatului i-a fost aplicată și pedeapsa complementară, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, care în coraport cu pedeapsa principală va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, luându-se în considerație și acel fapt că partea vătămată, în dezbaterile ce au avut loc în prima instanță a solicitat ca inculpatul să nu fie pedepsit prea aspru.

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că decizia instanței nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei stabilite, este neîntemeiat, dimpotrivă decizia este argumentată, motivată și nu contravine prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

Lipsit de temei este și argumentul recurentului, precum că instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis infracțiunea în stare de ebrietate, deoarece această circumstanță este prevăzută ca element constitutiv al infracțiunii incriminate de care a fost recunoscut vinovat inculpatul, fiind luată în considerație de instanțe la stabilirea mărimii pedepsei.

Neîntemeiat este și argumentul recurentului, precum că instanțele la stabilirea pedepsei nu au ținut seama că inculpatul nu a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, deoarece instanțele și-au motivat soluțiile în această parte, concluzionând că prin aplicarea pedepsei cu suspendarea executării ei pe termen de probă, inculpatul prin muncă va avea posibilitatea de a recupera prejudiciul cauzat părții vătămate.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului, precum că prin comportamentul inculpatului, și anume de nerecunoaștere a vinei în cele comise se sfidează prevederile legii penale și scopul pedepsei penale, fapt ce demonstrează că inculpatul nu realizează consecințele faptei sale, deoarece, potrivit art.66 Cod penal, recunoașterea vinovăției este un drept al vinovatului, dar nu o obligație și prin aceasta nu se poate deduce că inculpatul nu a realizat consecințele faptei sale.

Cât privește motivul recurentului, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra solicitării privind încasarea de la inculpat în folosul statului a cheltuielilor

suportate la realizarea expertizei medico-legale în sumă de 57 lei, Colegiul atestă că, potrivit art.227 alin.(1) și (3) și 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

La caz, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate G.Scripnic, în mărime de 57 lei, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea.

Prin urmare, reținând prevederile normelor legale expuse supra, corect nu s-a dispus spre încasare de la inculpat cheltuielile suportate la realizarea expertizei medico-legale.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală la care face referință recurentul, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, fiind aplicată inculpatului pedeapsa individualizată conform prevederilor legale.

De asemenea, Colegiul constată că nici temeiul prevăzut de pct.6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acesta poate fi aplicat numai în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, pe când instanța de apel, respectând prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, și-a argumentat hotărârea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată, instanța respectând prevederile art.414 alin.(3) și art.417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar careva noi argumente în recurs recurentul nu a invocat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui Malenchi Constantin, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 ianuarie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu